

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ พฤติกรรมบริโภคอาหารของเด็กนักเรียนประถมศึกษา
อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นายสุบิน สุนันตะ

ปริญญา สาธารณศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รศ.ชาริตพิย์ พรหมชาติแก้ว	ประธานกรรมการ
รศ.วราภรณ์ ศิริสว่าง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive study) เพื่อศึกษาพฤติกรรมบริโภคอาหารและความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมบริโภคของเด็กนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 โรงเรียนในอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1,789 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 179 คน โดยใช้วิธี Cluster Random Sampling จาก 2 เขตที่ตั้งของโรงเรียน คือ เขตเทศบาลตำบลจำนวน 4 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง 89 คน เขตองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 4 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง 90 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วย แบบสอบถาม 2 ชุด คือ แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง และแบบสอบถามสำหรับนักเรียนกรอก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมบริโภคอาหารของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีพฤติกรรมบางอย่างของนักเรียนที่อยู่ในระดับดี ได้แก่ พฤติกรรมบริโภคอาหารครบ 3 มื้อ โดยนักเรียนจะมีการบริโภคอาหารเข้าก่อนมาโรงเรียน บริโภคผัก ผลไม้ และเนื้อสัตว์ บริโภคขนมที่ถึงสำเร็จรูปโดยทำให้สุกก่อน บริโภคอาหารที่มีเครื่องหมาย อย. และไม่ใช้เงินซื้อขนมเพียงอย่างเดียว พฤติกรรมบริโภคที่นักเรียนปฏิบัติได้ระดับปานกลาง ได้แก่ การดื่มนมวันละ 1 - 2 แก้ว

ดื่มน้ำวันละ 8 แก้ว ดื่มน้ำอัดลม และการกินอาหารปิ้งย่าง พฤติกรรมระดับต่ำ ได้แก่ การกินขนมกรุบกรอบ ดื่มน้ำหวาน ซากุและกินอาหารทอด เรียงตามลำดับ

นักเรียนมีระดับความรู้รวม อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ย 0.71 โดยพบว่าแหล่งความรู้ที่นักเรียนได้รับมากที่สุดคือ ครู ร้อยละ 80.4 รองลงมาคือมารดา และมารดายังเป็นผู้ให้การดูแลเรื่องทั่วไป และเรื่องอาหารการกินให้นักเรียนมากที่สุด เมื่อจำแนกความรู้แต่ละด้านของนักเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยในหมวดโภชนาการและการเลือกกินอาหารในระดับดี โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.85 ส่วนหมวดที่เหลือ คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ อาหารหลัก 5 หมู่ การเลือกซื้ออาหารและสารปนเปื้อนในอาหาร โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.67 , 0.61 และ 0.58 ตามลำดับ

การหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับปัจจัยทางประชากร พบความสัมพันธ์กับปัจจัยทางประชากร ได้แก่ เพศ (P-value 0.020) โดยนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมบริโภคดีกว่านักเรียนชาย ความรู้ (P-value 0.005) โดยเฉพาะหมวดความรู้เรื่องการเลือกกินอาหาร การเลือกซื้ออาหารและอาหารหลัก 5 หมู่ จะส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมบริโภคที่ดีขึ้น

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับปัจจัยทางสังคม ได้แก่ เวลาที่ซื้อขนม (P-value 0.040) นักเรียนที่มีระดับพฤติกรรมดีจะซื้อขนมเวลาหลังโรงเรียนเลิกตอนเย็น ร้อยละ 39.3 ในขณะที่ปัจจัยของเขตที่ตั้งของโรงเรียนและการเดินทางมาโรงเรียนมีแนวโน้มเกิดความสัมพันธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับปัจจัยบทบาทของผู้ปกครอง ได้แก่ ผู้ปกครองพบว่าผู้เลือกขนมให้ (P-value 0.047) ถ้าเป็นมารดาจะทำให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมระดับดี ร้อยละ 39.3 ผู้ปกครองซื้อลูกอม ขนมหวาน ซอกโกแลตให้นักเรียน (P-value 0.023) พบผู้ปกครองที่ไม่เคยซื้อลูกอม ขนมหวาน ซอกโกแลต ให้นักเรียนเลยจะทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมดีขึ้น ที่มาของเงินที่นักเรียนได้รับเป็นค่าอาหารและขนม (P-value 0.004) หากได้รับจากบิดาและมารดา จะมีพฤติกรรมที่ดี และจะดีขึ้นเมื่อมีการควบคุมจากบิดา และพบว่าเพื่อนและของแถมมีแนวโน้มเกิดความสัมพันธ์กับพฤติกรรม

Independent Study Title Food Consumption Behavior of Primary School Students at Fang District, Chiang Mai Province

Author Mr. Subin Sunanta

Degree Master of Public Health

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Tharntip Promkutkao Chairperson

Assoc. Prof. Warapron Sirisawang Member

Abstract

The aim of this descriptive study was to study food consumption behavior and correlation of food consumption behavior factor. The 179 from 1,789 primary school students, grade 6 in Fang district, Chiang Mai province were selected by cluster random sampling. Follow by school location, the 89 subjects were selected from 4 municipal district schools and the 90 subjects were selected from 4 ---- schools. The data was collected by questionnaire which made by researcher. The questionnaire had 2 parts which was the parent part and the student part. The result was analyzed by descriptive statistic program.

The result showed that food consumption behavior was in average levels such as drank milk few cups per day, drank water 8 cups per day, drank soda and ate grill foods. Some behavior was in the good level such as had food consumption behavior in all 3 meals, breakfast before go to school, consume fruit, vegetable, meat and cooked noodle, consume safety food and didn't buy only snacks. The consumption behavior was in low levels such as ate snack, drank syrup or tea with jelly (Sha-mook) and fried food, respectively.

The student knowledge was in average levels which has 0.71 of average score. The most knowledge came from teacher (80.4%) and secondary came from mother. The mother take care the most part about general and food for student. When differentiate student knowledge in each part, we found that the subjects had good

average score level (0.85) in nutrition category and consume selection. The latter category had average score level such as completely nutrition food, food purchase selection, food contamination that had mean score 0.67, 0.61 and 0.58, respectively.

From the relationship between behavior with main factor and supportive factor, the present study found that the relation with main factor as gender (p value = 0.02) and knowledge (p value = 0.005). The girl student had better consumption behavior than boy student. The food selection and completely nutrition food will promote consumption behavior.

The relationship between behavior and supportive factor such as snack purchase time (p value = 0.04). The 39.3% of good average score level students bought snack after school time. The school location factor and transportation had tendency correlation.

The relationship between behavior and supportive factor such as parents, the research shown if mother was the one who choose snack, the behavior score will become to good level (39.3%). The parents who bought candy, sweets and chocolate give to their child (p value = 0.023) and the parents who never buy those, it will improve behavior. The students allowance received from parent that had good behavior and be better when controlled by father. The friends and premium correlated with behavior.